

August Mälik, Artur Adsoni kolleg ja naaber paguluses, ütleb kiristu ees järele-
hülde Välismaise Eesti Kirjanike Liidu nimel. (Foto Lepper).

Artur Adson sängitati Rootsi mulda

Masked tinahallid lumepilved rippusid "eestlaste lin-
naosa" Hägersteni Ilmutuse kiriku kohal, kui kellalöö-
gid kuulutasid Sänna trubaduuri, armastatud ja lugu-
petud kirjanik Artur Adsoni, matusetalituse algust,
esmaspäeval 24. jaanuaril 1977, kell üks päeval.

Altari ees seisis hele-
dast tammepuust roosi-
dega ehitud kirist, mille
ümber abikaasa Marie
Underi, lähemate omas-
te, sõprade ja organisat-
sioonide pärijad — paljud
nendest ehitud sini-must-
valgete lintidega. Pal-
juütuli oli abikaasa Ma-
rie Underi pärg kiristu

ees. Sinimustvalgetele
lintidele oli asetatud kiri:
"Minu armsale Marie".
Kiriku kõrgete värvili-
sest klaasist ornament-
idega akende kollakas
kuma heitis kiriku sise-
musele sooja päikese-
helgi, mis tõstis matuse-
talituse pühalikku mee-
leolu.

Matusetalituse ja mä-
lestuskõne kadunule pida-
da koguduse õpetaja
Artur Kõdar, viiulisoolo-
dega osines Alfred Pisu-
ke, kes mängis Bach'i
"Aaria" ja Arthur Kapi
"Viimne Piht".
Järelehüdeid oli
seitsmelt isikult, kes
Järg lk. 7

Reisenberg:

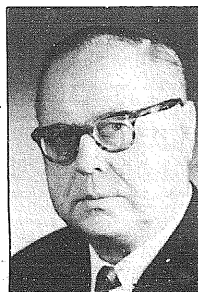
Euroopa on lõhestatud

Eestlaste esindaja Saksamaal
Elmar Reisenberg pidas Lüne-
burgis Ülemaailmse Eesti Kes-
kondkogu koosolekku jätkama et-
tekande, milles ta analüüsiti Euro-
ropa vaatekohalt maailmapoliitika
probleeme, puudutas ka
poliitilist olukorda Saksamaal.

Elmar Reisenbergi vaatekoht

olukorraile oli suhteliselt pess-
mistlik: NATO on nii sõjatehnilisi
kui poliitilisi raskusi. USA seisu-
kohad praeguse presidendi va-
hetamine puhul pole teada. Vä-
kerahvaste probleemid kipuvad
rahvusvahelises olukorras tahap-
laanile jääma.

Järg lk 7

Elmar Reisenberg

Vasakult mag. Esmo Ridala, saatkonnabüroök Valter Kotsar ja
EDU esimees Akel Mark. (Foto Lepper).

Poliitiline ettekanne

Prof. Rein Taagepera hiljutise ettekande puhul konfliktide ettenägemise teaduslikust väljaarves-
tamisest ERN aastakoo-
solekul, oli EDU-erakond korraldanud diskussioo-
niõhtu Stockholmis Eesti
Majas.

Oma arvamisi avaldasid
poliitiliste teaduste ma-
gister Esmo Ridala, kes

hiljuti Soomest üle kolis
Stockholmi ja diplomaat
Valter Kotsar, kes Londo-
ni-saatkonnast enne jõule
saabus pühade puhkusele.

Konstateeriti, et maailm
elab kardetavalt, küsitav
aga on, kas välispoliitiline
areng mahub teaduse ma-
temaatilistesse valemite-
tesse.

Esinduse auhind Käbi Laretei tänavuseks laureaadiks

Rootsis annab Rootsi Eestlaste Esindus igal aastal
välja eesti kulturiauhinna. See on välismaal
asuva eestlase vanimaid ja lugupidavamaid tun-
nustuseavaldusi, mida jagatakse aga ainult Root-
sis elunevatele kultuuriliskustele, organisatsiooni-
dele jne. Auhinna žüriil astub kokku iga aasta
jaanuari lõpus ja tänavu toimus see juba kuue-
teistkümnendat korda Stockholmis. Kes on täna-
vune kulturiauhinna laureaat, küsime kultuuri-
auhinna alaliselt sekretäri Arvi Moorilt, kes just
on lõpetanud žürii koosoleku Stockholmis Eesti
Majas.

— Žüriil valis üksmeelselt
tänavuse, s.o. 1977-nda aasta
kulturiauhinna laureaadiks
kontserpianisti ja kahe mä-
lestusraamatu autori Käbi
Laretei.

— See tohiks olla popu-
laarne laureaat, kui tähele
panna Käbi Laretei erakord-
set populaarsust ka rootsi
ühiskonnas?

— Seda muidugi. Käbi La-
retei on otse armastatud
rootslaste hulgas. On ta ju
mitte üksnes suurepärase
pianist, vaid on ka sarmikas
isikuna, kes on nüüdsel televi-
sioonis muusikat populaar-
seeritud, selle autoreid, siu

ja laadi selgitanud ühenduses
nende palade esitamisega.
Sealjuures on Käbi Laretei
alati jäänud eestlaseks ja alati
rõhutanud oma päritolu. Nii
Rootsis kui ka välismaal.

— Kas kulturiauhind
määrati talle helikunstniku-
na?

— Ei. Seekordne kultuuri-
auhind oli üldkultuurilisel
alal. Siatüüpi järgi vaheldu-
vad auhinnad aastast aastasse:
ühel aastal antakse auhind
välja kirjanduse alalt, teisel
kunsti, kolmandal muusika,
neljandal sõjaväelise, kol-
meitegevuse alalt ja see
viimane oli määramise au-

Käbi Laretei, 1977. a. laureaat

seks sel korral.

— Millised olid žürii mo-
tiivid?

— Žüriil leidis, et Käbi La-
retei on viinud eriti mõnusa
Järg lk 7

EPL

Laupäeval, 29. jaan.

Meelituskatse

Kui Ühendriikide presidendivalimised olid äsja käigus, andis Nõukogude juhtkond meelitus katseid, nagu oleks ta valimiste tulemustes suhtes ükskõikne. Aga niipea kui novembri algul selgus Jimmy Carteri võit, alustas Kreml kogu propagandalist kampaaniat mitmesuguste meelitusatega. Kroomi sellele kampaaniale pani parteijuh Leonid Brežnev ise kaks päeva enne USA uue presidendi ametisse astumist. Tuula linnas kõneldes tõrjus Brežnev arvamus, et N. Liit kedagi ähvardavat või isegi välistavat esimese sõjaväelise löögi andmiseks. Ta kinnitas koguni, et N. Liit mitte kunagi ei astuvat agressiooni teele ja mitte kunagi ei tõstvat mõõka teiste rahvaste vastu.

Tuulas peetud kõnega reageeris Brežnev otseselt Läänes kasa kestnud argumentatsioonile Nõukogude relvastumise asjus. Veel mõnudevad aasta detsembri üldel Atlandiiliid kaitsemisnõu konverentsi kommünikees Brüsselist, et Varssavi-pakti liikmesriigid relvastavad edasi, "kuigi nende sõjajõud juba ammugi ületavad kõike seda, mida nende enesekaitseks vaja läheb". N. Liidule heideti seesjuures ette, et ta oma jatkuv relvastumisega taotleb ülekaalu, mis tal lo võimaldaks esimese löögi andmist nii konvetsionaalsete kui nukleaarsete relvade. Seda hinnangut nimetas Brežnev nüüd "absurdsaks ja täiesti põhjendatuks". Ta seletas, et hoopis vastupidiselt, N. Liidu pingutused taotlevad ainult seda, et vältida nii esimest kui teist militaarset lööki ning tuumadööd üldse.

Diametraalselt vastupidiselt hindasid olukorda Atlandiiliid kaitseministrid Brüsselis, avaldades "täiesti mure". Varssavi-pakti jõudude tugevuse lakkamatu juurdekasvu puhul. Nagu kommünikees ütelid, on eriti selle pakti konvetsionaalsete vägede loogijõud nõlvord kasvanud, et nad võivad väga lühiaegse ettevalmistusega ka suure ulatusega operatsiooni läbi viia. Tuulas kõneldes püüdis Brežnev kogu asja ära seletada väitega, Nõukogude juhtkond olewat ainult huvitatud sellest, et tal oleks kasutada niipalju sõjaväelisi potentsiaali, mis hirmutaks igahüt, kes tahaks riskierida "meie rahuliku elu" rikkuda. Seoses sellega reageeris Brežnev ägedalt Lääne etteheidele, et N. Liidus tallataks jalgralde alla Helsingi-dokumendi sätted inimõiguste respekttee-

rimiseks ning inimeste, ideede ja informatsiooni vabamaks liikumiseks. Neis asjus etteheited tehes rikkuvat lääneriigide selle dokumendi sätet, mis keelustab vähelegamist teise riigi siseasjadesse.

Nõukogude parteijuh kōnet Tuulas kokku võttes jääb mulje, et tege-mist oli katsega näidata N. Liitu võimalikult meeldivast küljest, mis aga ei leia vähimatki kinnitust oma ajaloost, mida iseloomustab agressiivne vägivald lähemate ja kaugemate naabrite kallal üha suu-remas perifeerias. Neis tingimustes on vaevalt oodata, et Brežnevi värskeim kõne N. Liidu rahuruumastusest suudaks midagi muuta skepsises, mida lääne-maailmas üha rohkem tuntakse. Ameerika andmetel kulutab N. Liit praegu tervelt 15 prot-senti oma riiklikust brutotulust relvastuse heaks - üle kahe korra rohkem kui USA oma 6,2 prot-sendiga. Kõigi tunde-märke kohaselt taotleb N. Liit kindlustada enda-le kohta "ülekaalus oleva maailnavõimuna", soe-tades endale abinõusid oma sõjajõudude panu-seks igas mõeldavas ko-has, eriti Aafrikas ja maailmameredel. Niisugune oli igatahes At-landiiliidu juhatuse ar-vamine juba üle 5 aasta tagasi.

Kuidas USA uus presi-dent Jimmy Carter olu-korda hindab, tuleb ära oodata. Teatud vihjena teinib tema avaldus va-limisvõitluse ajal, kui ta ütles: "Nõukogude riik-ten-dab pingelõdvenda-mine - meie valikesi nõu-sõulekul - pinnapeal-sest rahu Euroopas, mille piirid on tähistatud nende kasuks ajal, kui teisel ühtlasi käivad niime-tatud rahvuslikud vaba-stussõjad, mida nad too-tavad. See pole igatahes tee, mis rahu poole vii."

A.K.

Tarmo Sepp

Tarmo Sepp VOA juurde

Kapitalistlik ülikool lõpetas fil. kand. astmega kum lunde Tarmo Sepp. Eesti Päevalehe kaastööline ja Stockholm Eesti Maja mujuvanem. Tuleval kuul lahkub ta majavanema kohustest ja sõidab USA-sse, kuhu ta on kutsutud Ameerika Hääle (Voice of America, VOA) eesti osakonna teenistusse. Kaasa sõidab abikaasa Katrin. Sepp kaotab Stockholm kaks aktiivset eesti noort.

Külalstage
BESTI MAJA
WALLING. 34-1

"N. Liidu mugavaim nurk" Saksa ajakirjanik Eestis

Viimasel ajal on rida läänemaisi ajakirjanikke pääsenud Baltikumi. Sellest tunnistavad kirjutused Shveitsi ja Lääne-Saksamaa ajalehtedes. Terava silmaga vaateb Eesti üle ja probleme ajalehe "Süddeutsche Zeitung" kirjasatja Rudolph Chimmeli, kes, nagu mitmed ta kolleegid, rõhutab erinevusi N. Liidu ja Baltikumi vahel elustilis, tänavapildis ja mentaliteedis, nimetades Eestit "N. Liidu mugavaimaks nurgaks".

Moskvas jooksevad inimesed nagu kanad latali, kui auto pöör-dub ümber nurga - Tallinnas jaseb auto jalakäijail üle tee minna. Moskvas võtab autopar-kija automaatselt auto küljest ära peegli ja klaasipuhasti - Tallinnas on need osad koguni ärides saada. Äride mõõbi, lampide, elektrimasinate ja riidumistrite üle hõljub midagi skandinaavilikkust. Need Balti-kumi päritoluga esemed on N. Liidus viiga hinas.

Eesti elustandard asub kol-mandikul üle Liidu keskmise ja 16 protsenti üle Vene vabariigi keskmise. Eesti "president" Viktor Klauson julges koguni väita, et eesti tööajad olavad suurem raske töö kui Lääne-Euroopa-Saksamaal, mis küll pole "sotsialistlik realism". Ometi elamuruum inimese peale Eestis 14,4 ruutmeetrit. Tallinnas 9,5 ruutmeetrit. Tallin-na kärelinnades on elumaja kesk-euroopaliku välismõõda ja kvaliteediga.

Tallinnas käib aastas ü. 100 000 rutulit, kolmeveerand neist on soomlased, kes ei aja viisumit. Kommunistlik teekonda Helsingist altavad odavad joogid taha mõnuks.

Vanalimas restauereeritakse eme purjetamislauplaid "Hotel du Nordi" ja "St. Peters-burgi". Tallinna vanalin, kokku 118 hektarit, on kuulutatud muinsuskaitse-kaitsmaks. Sellest peab pilkama eeskõige äride, kontortie ja muuseumite siin-lisimise abil meelitav linnaekskurs.

Praegu märkab suitsuajajad korstnastet, tuuiepippe ja auto-sõidukeid - mis meenutavad kunagist vanu aegu. Aga kodu-päevad ei puust rõõdud, praguevade fassadid ja nisteküünlad sein-tel viitavad ähvardavale shumist-umisele. Vanalinn on ülerah-vastatud, aga sellest ei pida-vaat saama muuseumi.

Maa tundub tühjana autoisot-jale, kes Farmu kadu lõunasse sõidab. Harva näeb majasid, harve-mini sõidukeid ja kirikutornet. Vahevahel märkab uusi asu-laid, mis koosnevad kolmekor-ruselstest viilestasit monteeritud valmis-majadest - see on nn. agro lin. Juba 1970. aastal seis-tas saar mõjutada ühtküladest asuvald eesti talupoegi kolma suletud küladesse - asjatu.

144 000 ühtküla asemale ise-

Ajaloolise Tallinna läänelikkus torub lääne ajakirjanikele silma. Pildil näid muinsuskits muudetud ja restauereeritud Nigistide kir-ki, mis kuuu oli veremets.

seisvas Eestis on seal praegu 300 sohvoohi ja kolhoosi. Talumalend on esialgu suurelt ootat alles ja altavad talupoegad väikes-eramaajandust üleväl pidada. Viimastel aastatel on propaga-nda kergesti kontrollitavate agro-linnade ehitamiseks jälle kasva-nud.

Eesti põllumajandus produ-seeb umbes 60% enam kui vii-mastele eelsõja-aastal, kuigi selles sead 300% vähem inimese. See on tulemus, mis on läänepoolis arenguga võrreldes hoopis eba-rühav.

Passoovne vastupanu jätkub. Moskvas tulevad teadlased väi-davad, et rahvas teeskleb vene keele mittesõnakmist. Tallinna kohvikus kirjutab mõnesse, kes oma vestluskaaslastes tunneb ära välismaalase, salvrätikule

Eesti sotsialistlik Nõukogude Vabariik" (saksa keeles). Van-tab siis ettevaatlikult ringi, tõm-bab kirjutatu sõna sõna äärel maha, kortsutab salvrätiku koku-ku ja viskab minema. -

Eesti ja Liitu on Liidus kõige enam sotsialiseeritud, siin on sündinud kõige väikesem, linna-stuun on kõige enam arenenud, töötajate protsent kogurahvas-ti kõrgeim. Eestlased ja lät-lased nurisevad selle üle, et hooli-mata tööjõu puudusest, asuta-takse maalet rasketööks, mis toovad toornend kaugele ja aa-davad välimisproduktid jälle väl-ja. See tähendab venelaste mas-silist sissirandamist.

Eestlased ja lätlased kardav-d, et need viib tabada vanade prelaatide saatust - kes pärana-d endist ainult nime.

Kohaliku elu

HALMISTAD
Vabariigi aastapäev
Halmstadt Eesti Seltsi korral-datud toimum Vabariigi 59. aa-stapäeva tähistamine aktusega ja koosviibimisega ABF-i ruumes laupäeval 26. veebruaril algusega kl 18.30.
Aktusekõne peab õpetaja Karl Laante Lundist. Sõulaulu laus-kaunistab aktust sõnari Ellen Palmas-Barrington. Üksikajajai-kum kava selgub hiljem.

STOCKHOLM
Stockholmi Eesti Fotoklubi järjekordne kokkutule toimum keskmaladi, 2. veebr. Eesti Ma-jas algusega kl. 19.
Kavani on linna Saarne reisi-päev. Prantsusmaal, referent es-tab oma motive saelastest inimestest ja miljoondest. Kõik fo-tosõbrad on teretulnud.

Pääsmised meeskori kontserdile
Stockholmi Eesti Meeskori laupäeval, 6. veebruaril Nacks Ekklidendi kooli aulas toimuvala kontserdil on pääsmised müügi korral liikmetele kade ja Eesti Kul-tuuri Koondise Eesti Majas hin-naga kr. 20,-. Pääsmised müüakse ka tunde aega enne kontserdi al-gust Nacks Ekklidendi gümna-siumis.

Pensionäride kokkutulek
Pensionäride ühingu liikmetele kokkutulek toimum teisipäeval 8. veebr. kl. 13 Eesti Majas, Wal-ling 34.
Peakoosolek, aruanded, eelar-ve, valimised. Osavõtja soovi-jaat registreerimine vajalik hiljemal 4. febr. et. 88 89 91, 81 83 73 ja 28 82.

EKK aastapäev
On saanud meeldivaks tavaks koguneda igal aastal veebruaril alguses Operaterrasseni peo-ruumidesse, kus toimum Eesti Kultuuri Koondise aastapäeva koosviibimine.

Sel aastal toimum see püha-päeval, 13. veebr. algusega kell 15.00. Esinevad Lehtu Aag (sop-ran), Alfred Piskue (viulu), Lits Jaanivald (sõõk) ja EKK viiuli õpripär Alfred Piskue juha-tusel. Klaverisade - Harri Kiisk. Kõik muusikud, lauljad, ja kunstilo-teril ning tants Riis Tabusi on kutsuti saatel. Koosviibimisel te-hakse teatavaks EKK Kultuuri-fondis saunina ja Elis Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipen-diumide saajad.

Pääsmised on saadaval EKK büroos, kuhu talukoole koosvi-i-bimiseks osavõtjad registreerida kuni 7. veebr. tel. 11 31 19.

Kõigile EKK liikmetele ja tei-stele kultuurisõpradele - tere tu-lemast!

Stockholmi ürituste kalender

Laup., 5. veebr. kl. 16.30 (õige aeg)!, Stockholm Eesti Meeskoor, 100-a kontsert Nacks meeldiva saalis.
Laup., 12. veebr. kl. 14.00, J.R. 200 Sõprusühingu üldkoosolek, millele järgneb kl. 18.00 koosvi-i-bimine Eesti Majas.
Pühapä., 13. veebr. kl. 15.00, Eesti Kultuuri Koondise 15. aa-stapäeva koosviibimine Opera-terrasseni püüdis.
Pühapä., 26. veebr. kl. 13.00, Eesti Vabariigi 59. aastapäeva aktus Kontsertmaja suures saa-lis.
Laup., 19. märts. Eesti Arstide Selts Rootsis - kevadpidu Svenska Läkarsällskapeti ruu-mides.

Ilkult üle piiri hahenda ei saa. Samuti informatsioon. See on theelpool piiri faktide edasjandi-mine. Aga theelpool on infor-matsioon ainult see, mis tuleb ühest allikast, sest kõik teised on ebauskatavad. Muu infor-matsioon on tihti samuti laim, vale jne. Piri kinni!

Kuidas sa vähendad pinget, kui piir läheb kiire rohkem kinni? Ja kui ühelt poolt piiri on inimesed, kes tahavad jagada teistele poolele seda, mis neil on - ideid ja informatsiooni. Teiselpool on inimesed, kes tahavad ise üle piiri minna, minimest ja põrgumast-nastest hoolimata. Aga piir on tihti inimestele, ideedele ja informatsioonile. Tekib pinget, mille vähendamiseks kõned ja lepingud ei aita. Vastupidi - viimane leping kühv piirget veele suurendama. Pidevaste pingest tekib stress, lehvast arstid. Pidevast poliitil-i-sest piirist tekib stress, pinget stress. Ja stress all on inime-ne närviline ning tema teod tihti e-tilamatamad.

TIMUKURU

Vastukarva

kapitalist Leninit ei loe. Kahjuks! Leninist teatakse üldse liige vähe - või välist kohast. Eriti mõ-ningatele noorematele tuleks soovitada Leninist lugeda - aga põhjalikult. Kogutud teosele kaanest kaaneni, mitte välist palasid. Siis saaks selgemaks, kes Lenin oli ja mida ta tahtis. Stalin ehitas staliniismi maja, aga Lenin pani vundamenti, mis andis majale plaani.

Kui kadunud Nõukait USA-s ei-lis, siis sai ta sealeale kapitalistidele väga hästi läbi. Banketidid ja muida. Aga tüli tuli ametühin-gude meestega, kes hakkasid ki-sima, mis Venemaal ametühin-gustel mingeid õigusi pole. Ni-kiat ei osanud selles rahuldavalt vastata - ni et see ametühin-guslike oleks rühkunud - ja läks pahaselt minema. Kapitalistide juurde, kes rumalaid küsimusi ei eistanud.

HIINA POLITIKA mõistmi-seks olevat nõud olemas vti raamatud nõl, mis kolme autori poolt Rootsis ilmunud. See teeb kõik asjad selgeks. Kui keegi ar-u ei saa, mis Hiina niikets EG-d ja NATO-i pooldab.

Midagi pole arusaamatut, kõik on rangelt loogiline. Mao on gen-ud, mis kõne võidavad kolmanda. Ja Mao õpetusest peetakse selles osas ka parast tema surma kinni. Mõisid, mis loom suurvõim (Mao järgi): Hiina, N. Liit, ja USA. Hiina tahab saada teise kõige tugevamaks ja olejainud kaht võitu. Et maailmas valitseks õige (s.t. hiina) kommunism. Kuidas seda teha? Vast: Hiina. Tuleb kindlaks teha: kes on praegu Hiina pea-vaenlane? See on kahtlemata N. Liit, kes asub Hiina kõlile ja li kipub oma satelliitidega ja lae-vastikuga Hiinat ümber piirama. Järelikult tuleb Hiina USA-ga N.

Liidu vastu. Kaks võidavad kol-manda. Pealegi on rikas ja tih-jahvõitu Siber - endine hiinas-tega suguluses olevate rahvaste elupaik - liigilid ja saadaval. Hiina ja USA koos võitavad N. Liidu. Ja siis on aega küllalt su-nata loogid üle peavenealse va-stu (kelles on siis tõenäoliselt USA).

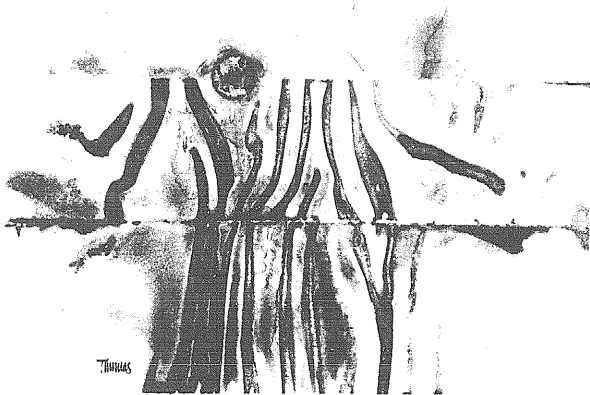
Sellepärast pooldavad hiina-lend nii EG-d kui NATO-t. Esialgu. Ja kui me ajaloost kapitalistide, siis leidis ka Hitler, et peavenealaseks on jäänud liigilid ja teiti Staliniga pakki, et lääneriiki võita. Aga Hitler tegi vae. Ta liiks vaenla-se-le nr. 2. enne kallale, kui vaenlane nr. 1 oli võidetud. Ja siis liiks halvasti. Võis ka olla nii, et Hitler pidas lääneriiki juba võidetuks.

Aga arvestanud USA-ga. Ni kuhu ei saaksid Esimese maail-masõja ajal ei arvestanud Ing-lismaaga.

Nüüd on sõjapoliitiline mate-maatika palju lihtsamaks läinud. Esialgu. Jimmy Carteri välispol-iitika pole veel maailma data-ma valmisoleku jõudnud. See võib valmistada üllatust. Ühes või teises suunas.

PÜRID on ju igalpool ees. Ja mis theelpool piiri õige, see on teiselpool vale.

Votame mõned lihtsad näited. Ideal on theelpool võile selle li-meldia üheksik mid. Idee on vaba ja võib kuleguda oma teid. Aga theelpool on ainult üks idee, mis idee nime kannab. See on küll palju nimesid (nagu heled lapse-lik), aga idee ise on üks ja selle kaard ka vaeua näinud nii suure-d mehed nagu Marx, Engels, Lenin ja veel mõned teised. Ni et idee-polegi ideed, vaid pseudo-ideed. Paremal pool. Muidu aga vaied, oopium, laim jne. Ja neid loomu-

Näide Oskald Timmase "maa-alusest" akvarellimustrist.

Inspiratsioon maa pinnasest Timmase "science fiction"

Kanadas elunev kunstnik Oskald Timmas on öletti üsna omapärane nähe meie kunstimaailmas. Maailma hakkas ta alles juba küpses eas, jõudis aga niisuguse tasemini, kus teda milgi moel ei saa kõrvutada harilike akvarellidega.

Ta ei ole tähelepäranat aratund mitte ainult meie oma ringkondades, vaid ta on üks neist vähestest vanemast kunstnikupõlvkonnast, keda on märgatud ka ta uuel kodumaal Kanadas. Peale aude on sin kindlasti olnud pisut ja sihtideid üks teate teadav suunas. Katsetuste ja uute julgete võtetega vana ja tuntud akvarellitehnika käsitsemisel on ta praegu üks huvitavamaid selle žanri esindajaid, kui ta esitajoon Kanadas, mis on inglise pärimusega maa, kus just traditsioonilist akvarelli kergelt ja ohulist — on alati os sees peetud.

Vähe sellest, Timmas on ka inglise keele sel määral omandanud, et ta on võimeline kirjutada artikleid ja pidama loenguid kanadalastele. Ka see on sihtideid ja sukatust aratav too: ta on käinud inglise keele erikursustel algusest peale seitse aastat nagu ta jutustas. Midagi tähelepanna meie elukesituste poliitikuks ja kõnemeesteks, teile rool, resp. inglise keelt tihti paneb vähemalt parimaalastel kõrvad valutama.

Novembris oli osv. Timmasele järjekordne näitus Torontos Erindale College's, kus ta oli välja pannud seeria "Maa toim" ("Grain of the Earth"). Sel puhul oli "The Globe and Mail" kaheveerulise artikli Peter White'i sulest ja samalavalutsioon pildi kunstnikust. White algab oma artiklit sellega, et kõneleb kunagise kõnnimise, mis viis vanaaasta kaasa aort meile. See on "verine" reis filmis lõppes aga igavalt nagu kõnnimine taval pargiteel, kuigi film ise oli oma hirmutavast ideest väga vaimustatud. Nii ei ole aga hoopiski lugu Oskald Timmasega. Ka tema viib vanaaasta reisi otsele teekonnale, 2-3 tolli süg-

"Oskald Timmas on omapärane nähe meie kunstimaailmas," konstateerib artikli autor.

vusselt artiklisse maapinna alla, kust alates maa on püsivalt jään. Teeb seda aga kõnuta, olles kaugel science fictioni stiilist. Ta tutvustab meile orgaanilises protsesses maapinnas, heites vaoshoitud pilgu elu jõududesse. Timmase peateema on raske — see ei ole midagi vähemalt lootusetult romantiline kujutus, ta kutsub loodusprotsessid uuesti elu oma maailmas. Ta võtab vaatluse alla vee, selle peagu kõige harilikuma elemendi ja jäljib selle toimet maapinnas. Maailmalist aetab ta paberil peagu sammase olukorda ja ümbri, kui karmi kohtlemist see, osalt vee toimet, kannatab. Tekkinud sügavad poordid absorbeerivad väär pinnri, kus meie assotsiatsioonides kerge ja ohuline akvarell on saanud hoopis sügavamad varjandid, mis aga siiski ei ole minetanud valgust.

Tehnikaga, mida kunstnikku teada keegi enne teda ei ole kasutanud, saavutab ta loomuliku laigud roostet samsasuguse oksidatsioon kaudu, millega see protsess toimub looduses. Loodust ei saa ignoreerida. Saavutan õige vahekorra loodusega, saab kunstik sellega lähemasse kontakti kui teadlane kunagi.

Timmase maalides on elavat oranzhi ja purpurponast nagu maa allgi, mida ta süüli olevat testitud mariinibioloogiga. veendumaks, et ta ise ei ole viirastunud. Jäljides veejooksu (maailmed), näeme mudustumas kameid avausi ja vorme nende toimet. Perspektiiv, horisont ja kõik muud nõuded ja mõisted on väljepildised märgid. Timmase maalid on lasknud meil impressionistlikult haarata tõkkest reaalsust: ta on näidanud meile seda suurejoonelist maailma, kuhu meie silm ei ulatu. Tihti on unne, tihti White edasi, et kunstnik on eksimud liiga sügavale sensuaalsusse ja võib-olla ta meeled on nakatatud sellest maailmapinna lüüsi.

Agas ei saa keelduda uskumast, ta silma. Kõik veest vuhatud varjandid ja vibreravad toimid ta maalides on loomuliku elu

käik ja rütm. Üks lei elust kui lius ta ka on. Ja see kõik on ka meie enestest nagu meie olene osa sellest. See põhiline lihtne sõltumus on Timmase kunsti põlvne printsiip. Arvestaja lõpetab humoorikalt, et vaatajad peavad tänuiliku olema kunstnikuga, ta ei ole nõudnud meie tegelikku osavõttu ta reist selles ürgses poris.

Näituse ajal toimus ka Timmase loeng akvarelli tehnikast samas kunstigaleris. Kuulajaid oli üle saja, peamiselt Toronto ülikooli kunstijärglased, õpetajad ja akvarellistid. Kui pisut refereerida seda loengut, siis on sinil õpetus heas kooskõlas tegudega. Timmas viirutas noori kunstnikke katsetama, et nad leiaksid oma temperamenti vastava avaldusvormi.

Paber on ukumata vastupidur, seda võib kortsutada ja kärgardada ja saada sel moel uute omadustega pinn. Vesi on äärmiselt muutlik element, esinedes paljudes vormides ja mitmel toimet. Akvarellis on palju vett ja vähe värvi. Pilemuse on nõndakord ootustele vastavad, mõnikord aga üllatustikud. Just see tõotamine kontrollitud protsessi ja üllatuslike tulemuste vahemal annab kunstniku tööle erilise voolu.

Oma tehnikat nüütsuutamiseks oli kunstnikul kaasas värvipõue, mida ta laskis kuulajate keskel ringelda, andes nende erinevuste kohta seletusi. proove oli arvuult küs ja nende tõetiseliselt oli kunstnik kasutanud näit. värvi, liiva, kuseoski, raudvilli ja muidugi Timmase kuulast roostetehendit, millest eespool oli juttu. Auditorium jälgis ta vestlust stiilis koduseit ettekanudet loengut huviga ja referendide esitati palju asjalikke küsimusi.

Ki rootsi kunstipublikul oli mõni aastas tänu võimaks näha Oskald Timmase töid meie vanas Eesti Majas. Vahepeal on toimunud areng, mis on toorud ta loomingsusse uue moment, näib et nende hulgas ka rikkalikuma ja tundlikuma värvikasutuse.

EEVIEND

Ernst Niitepold:

Heeringa püügikeeld tekkitab katastroofi

GÖTEBORG (EPL) — Ernst Niitepold, Svensk Andelsfisk A/S-i sheff Skagenis, annab pikema ülevaate Göteborgs-Posteni 17. jaanuari numbris praegusest kalatõustuse olukorrast Taanis — Skagenis ja Hirtshalsis.

Tema usutleja Lars Heigen ütles, et Niitepold, kes on kaasas mitmes taani kalandusorganis ja omab seetõttu kontakte riigi võimudega Kopenhaagenis, pole saanud seal selgikujulist informatsiooni. On aga põhajadeli märke, mis kõnelevad pikemaajalisest heeringapüügi keelustamisest Skagerrakis. Kuidas kujuneb olukord Kattegatis, selle kohta on vara midagi ütelda. Rahutus on suur Skagenis ja Hirtshalsis, kus paljusid kalatõustuse teenistujaid ähvardab töötusolek.

Heeringas, mille töötlemine toimub mehaaniliselt jooksval lindil, transporteeritakse edasi Euroopasse, mh. Austriasse ja Läände-Saksamaale. Niitepold ütles, et SA-Fisk on rahvusvaheline ettevõtte ja meie pilgud on suunatud lõuna ja lääne poole.

Kalatõustuse sooritab juba nüüd

oste m.s. Norrast ja Šotimaalt ja ka idariikidest. Heeringa tootmise kõrval on suurendatud ka sügavkülmutuse ja poolproduktide panust. Me külmutame lestakala (rödepett), süskat (gräse) ja kilturska (kolja). Need produktid on müügil rootsi külmutusletidel. Külmutussektor on suure ekspansivsusega, lähendab Ernst Niitepold. Meie toodame ka valmispaikitudprodukte, mis on hädavajalikud tänases situatsioonis heeringatuturil.

Niitepold lisab, et tööturg on Taanis viimastel aastal muutunud rahutuks. "Ka siin murravad sisse nn. metsikud streigid, mis olid mõeldamatud, kui SA-Fisk startis 16 aastat tagasi".

Kui heeringapüügikeeld jääb nagu on karta, nel-viis kuud kehtima, siis peab umbes 100 isikut Skagenis ja Hirtshalsis jääma tööta. Peaegu igas majas on mõni perekonnaliige, kes on tegeval kalatööstusega või kalatööstuses. EG-olusid heeringapüügi keelustamiseks on vapustanud hääd taanlasti.

Peatse ministrite kokkuteleku resultaat oodatakse põnevusega.

Ernst Niitepold

See ei puuduta üksnes rootsi kalureid, vaid puudutab esipeami sel kõiki kalureid ja kalatööstuse teenistujaid Skagenis ja Hirtshalsis. Halvimal juhul tähendaks see katastroofi Põhja-Jäyllandi kaitlamapole.

Niitepold lisab lõpuks, et taanlast pole ainult tublid kalurid ja töötajad, vaid nad on ka tublid ärimehed.

Raske üleminekuperiood sel-sab ees. Heeringat kui põhilist toorainet ei saa asendada ühel pärastitoolal.

— Meie kobame pimesi. Rahutus on väga suur. Kalatajajad ise, kommunaalselt vastutajad Skagens ja Hirtshalsis ja iga teine kodanik seal on seotud kalatööstusega. Ma usun, et Skagerrak on ohtuohusoon. Ütleb Niitepold, kes on vastutav 250 isiku teenistuse eest. Ta jutustab idasi, et Skagenis ja Hirtshalsis on tööstused püsivalt olenevad kalaga varustamisest. Rootsi põlgilaeve osatähtsus on positiivne, ehkki rootsi põhjameretüübi on tugevasti tagasi lüüdnud.

Ernst Niitepold on ehitanud üles 16 aastat jooksul Svensk Andelsfisk A/S-i (ühikudist, SA-Fisk-i), mille päevane tootmine on 45-48000 tonni ja aastal-läbikäik 80 milj. taani krooni. SA-Fisk-i kapatseet on 5000-6000 50-kiloliit kasti heeringat päevas ja Põhja-Jäyllandi kaks kalamäe, Skagen ja Hirtshals, toodavad kokku ümmargu 4000 kasti 60-päeva jooksul.

TAANI AKTSEPTSEERIB

Järeloosuna eelnenule oleks liisada teade Brüsselist, et Taani lubab aktssepteerida heeringapüügikeelu Põhjameres kogu käesoleva aasta jooksul. Kuid sel juhtumil, kui taani 11 000 kalurit saavad loo teostada suuremalt plüke muude kalade alal uute avardatud piiridega EG-betes. (MR)

Parrot Noa-laeva filmis

NEW YORK (EPL) — New Yorgis jõudnud praegu viielend nädalat — samanegeit mitmekümnes kinos — dramatiseeritud dokumentaalfilm "The Search of Noah's Ark" (Noa laeva otsingud), milles leidub episode ka esimesest Aratati ekspeditsioonist aastal 1929 ja mille juhataja oli Tartu Ülikooli baltisakslasest professor Friedrich Parrot.

Filmis hääldatakse tema nime Parro, rõhuga teisel silbil. Teadlaste ekspeditsioonid Aratati on muide huvitavaks kõneaineks Eesti turistidele. Karsis, mis asub Aratati 160 kilomeetri kaugusel.

Saat suri

Iseelisevõlgagaad kommunistlikud tegelased, kes ei põgenud N. Liitu ja sellega pääsesid Suurim lihvidevõlgas, on nüüd jõudnud kõrgesse vanusesse ja hakkavad surma läbi. Nii teatavad kommunistlikud ajalehed Joosep Saati surmast 16. jaanuaril, kes oli 1924-nda aasta missus tegelane ja mõisteti eluks ajaks süüdi olema.

Eesti kommunistid, nende hulgas ka Saati, kes otsekohe otis taas kontakti põrandalustega, kes valmistasid Eesti Vabariigi likvideerimist N. Liitu kaasaibli. 1940 sünnustele läide toisus Saati partei pehhaldekanale. "Kommunistid" peeti viimatajaks, mis hakkas ülmuma "Päevalehe" trükkiojas.

Pressi-tsitaate

EUROOPA VIIMESD DIKTATUURID

Selle pealkirja all kommenteeris Tippasle Nya Tidning 19.1.77 tänapäevase poliitilist olukorda Ida-Euroopas:

"Varsti on Euroopas alles ainult ühtsõrt diktatuurid — kommunistlikud. Selle tõttu peavad Ida-Euroopa diktatuurid arvostama varasemast tugevama ja tülkama tähelepanuga lääne poolt. Kui keegi tahab teostada reportaaži svervepoliitikat selle lihtsuse, on tal ainult Ida-Euroopa valida.

Ida-Euroopa diktatuuride üle

valvatakse enam kui varem, samal ajal muutub nende kodune opositsioon ikka aktiivsemaks — ja sellest on hakatud läänest ometi kord kirjutama.

Risk on olemas, et kommunistlikud diktatuurid, kartses oma julgeoleku pärast, reageerivad uuele olukorrale sellega, et suurendavad survet oma kodanikele. Keegi ei usu praegu tõsiselt, et opositsioon idas ja opinion läänes 'üks pehmeneda või katta seda survet. Aga see pole mingiks põhjuseks, et loobuda uue olukorra kasutamiseks ja teha kõik, mis võimalik."

USA-s küsitakse: Mida teeb N. Liit

USA-s on organiseeritud grupp teadusemehi ja tehnikute väljastpoolt kaitseministeriumi, sõjaväe ja poliitilist poliitist, kes peavad avaldama oma arvamusid maailmapoliitika kohta, eriti relvastuse osas. Grupi seltskondad on üsna pessimistlikud. Grupp ei usu, et N. Liit tahaks alustada sõjategevust USA-ga. Moskva võimudele USA-laste relvastuse tugevust ühenda USA-d ja seda võimalikult kiiresti.

Grupp põhjendab oma seisukohti olemasolevate andmetega. N. Liidu relvastus ja tõustuse kohta. CIA on üldiselt grupiga samal arvamusel.

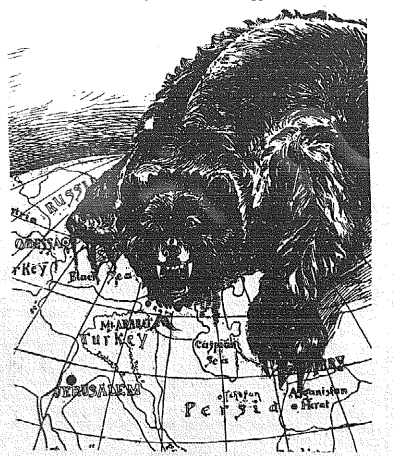
Nende seisukohtade tulemusena hakatakse avaldama uuele USA presidendile survet, et ta suurendaks kaitseministeriumi oma uues elarvas — või vähemalt jätaks teostatama varem kavatsust eelarve vähendamise.

Rahutus on USA-s tekkinud asjaolu, et N. Liit eitab tugevaid

massivarjendeid atomisõja võimalikkuse ja tehnikute vahenditega varustatud varjupaika esialgu, poliitilise ja majandusliku juhtkonna jaoks. Nähtavasti arvestab N. Liit tõsiselt atomisõja võimalusega.

Kardetakse, et N. Liidu tulevane juhtkond (arvatavaks, et praegused varand mehed Kremlis ei riski atomisõjaga) võivad ühehinnata oma relvastust ja võimalusi ning algatada suursõja. Või hakkavad nad kasutama oma sõjalist üleolekut poliitiliseks surmaks, millele USA (juhuil, kui ta relvastus on N. Liidist nõrgem), enam ei suuda vastu seista.

Praegu räägitakse mõlemal pool uuest relvastuse vähendamise (SALT) läbirääkimistest. Selle tõttu avaldavad poliitilised kummalgi pool end optimistlikult. Mida USA uue juhi tegelikult mõtleb, pole teada, see selgub pikapeale. Igatähis näib, et kergemeelse optimismi aga hakkab lõppema.

Vene karu rüüna kuvamits

Hinnad N. Liidus tõusevad

N. Liidus, kus nõukogude propaganda järele ei ole inflatsiooni ega eelakalliduse tõunde, tõstetakse nüüd tunduvalt võrdvõrtu leen nukielt, laevadelt ja raudteelt, samud mitmesugustel kaupadel.

Hinnatõstmistest teatas ametlikult N. Liidu hindade komisjoni esimees Nikolai Glushkov. Ta märkis juttuajamisel niikliku telegraafagentuuri tasuandjale, et peale sõidukuluude testetakse vaipade ja üllikundade hindu.

Glushkov ei teatanud, kuid palju sõiduhindade tõusevad, kuid mitmeidkiit on mainitud nõukogude aetustes, et näit, taksooside hinnad tõusevad kahekordseks.

N. Liit hakkas oma satelliitidele Ida-Euroopas müüma mõni aeg tagasi oli toetp-hinnaga. Et sinna oleks võimalik rohkem odava müüa, tahetakse hinnatõstmisega liimseit reisisi vahendada ja seega di kokku hoida.

28-päevane piinateekond Siberisse Deporteeritud eestlaine jutustab

Frieda Merits, kes oli vabas Eestis algkooliõpetaja, arreteeriti Eestis kehtestatud terrorirühmi politsei poolt a. 1941 ja püüti ähvardustega sundida spiooniks hakkama, kes kul saksa keele oskaja pidi "juba Eestimaale tuginud" sakslaste tegevust jälgima ja Eestisse jäänud punaste usaldusmeestele vajalikku informatsiooni andma. Kuna F. M. keeldus kategooriliselt, loomitati korduvalt ülekuulamistest ja ähvar-

F. M. oli nimelt olnud 22 aastat 6-kl. algkooli õpetajaks Tamsalus ja enne seda kaast aastat õpetajaks Viljandimaal. Ühel päeval 1941 viidi ta punase politsei poolt Tamsalu jaama, kus toimus tema esimeste ülekuulamine. Edasi viidi ülekuulama nelja päevaks saadetuna Tapale, kus ta paigutati arestimajja, milleks oli endise suure lühiküüriga hoiuruum, kuhu oli valmistatud kolm kongi, üks meestele, teine naistele ja kolmas seesuguse õhvitseri, kes olevalt toimnud ka pilanajana.

F. M. ülekuulajaks sattus õnneks vana major. Kõulnud, et ülekuulatu oskab saksa keelt, tegi kohe ettepaneku hakata jälle saksa keele tegevust. Andku alikiri, et ta on sellega nõus. Kuid F. M. keeldus sellest kategooriliselt. Sama ettepaneku korral jäi meisi päeval, mis sai aga jälle keelduva vastuse.

Pärast seda tuli istuda kitsas kongis. Kui ta ka kolmandal ülekuulamisel keeldus, pidi ta ülekuulamisele minna kolmele õhvitseri kures, kes oli hoois

F. M. ütles edasi: "Ühel küpplil istus üksinda vang, noor mees, üks käsi ühel lahas ja teise ka iga sõrm eraldi sidemes. Noormees näis olevat kurg ja kurnatud. Põlaks koge mote pä-

dustest, spiooniuülesandeid endale võtmast, tuli tal istuda esiteks kitsas kongis kordamaal ja hiljem Siberi-vangilaagris, kust ta detsembris 1949 vabanes.

F. M. elab praegu USA-s. Ta on oma vangipõlve jäädvustanud kirjasõnas. Avaldame sellest täna ja ka edaspidi peatükke, millel iseloomustavad sütitute naisvangide olukorda Nõukogude "paradiisis".

he, et küllap noormees on olnud Tapal tolle kolmanda ülekuulaja, pika, kogu ja jubeidalt kahtide silmadega ümka käes, kes pidi tegema künte väljatõmbamisega. Kuid noormehel seda küsida ei saanud, kuna me ei tohtnud üksteist kõnetada."

Tallmas palgutati meid veoautosse, kus meid kitsas ja pimedad üheühekeskond. Lühida sõidu järel olime kuskil hoois. Seal viis mõnestalme trepp alla kitsasse koridori. Keldris olid kongide kongikesse kõrval. Minul viisit juukseid ja triibidaja metallist pandid löigati ära. Siis palgutati mind vangikongi.

Päeval oli seal ase vastu seinale istetud. Oli ka väike ümar ja seljatoe istepunk, kruitud metallist kühvi. Ainult sellel tootud istuda. Kui pörandale istusin, et selga vastu seinale toetada, siis käsutas valvõrude kohe seisma. Nii tuli pilnarohkelt 16 tundi päevas kas piast seisva või seljatoe puki otse istuda. Kongides pidi valitsema absoluutne vaikus.

Ka supi, leiva ja vee jagajad ei rääkinud ühtki sõna keelegagi. Supp, leivapala ja kruus veega ulatati läbi ukseks oleva klapi kongi. Hommikul saime vett ja leivapala, lõunal ja õhtul kausikesse suppi. Milline see supi oled, seda ei märganudki pingul meeleoluga.

Nädala pärast sõidutati meid, autotais naise, kuhugi. See auto oli kongideta, mistõttu pidime pörandal istuma, et me autost välja ei päästaks. Peagi selgus, et olime jõudnud Patari-vangilaagris, kus olid juba pisut suuremad kongid kahe voodiga. Arreteeritud rohkuse tõttu pidime aga kolmekesi kahe voodiga ja kahe pingiga kongis olema.

Päeval tohtisime ka voodil istuda. Ei tohtnud aga lamada. Õnneks olid kongid üsed, puhtad ja valgeld. Need olid Patari alles hiljuti juurehitatud osas. Nõnda siis ka luttakvabud.

Oleksin meelsamini kongis istu olnud. Sest mu kaaslased Laine ja Noora, mõlemad kelenarinnad, olid päris nühituseks. Laine oli äbielus, juba aastatu, suur ja tuse naine. Noora, sihvakas ja kena, koksle juustega, oli vallaline. Nad võisid päevad läbi kooneda oma armastusest ja lõbusast elust, mis mulle mingit huvi ei pakkunud.

Sain siis ka oma kongikaaslast teid teada, et olime enne seda viibinud vaba Eesti sõjamiliteerimise noja keldris, kuhu pünased olid püstitud vangikongid.

LÄRKUMINE EESTIST

Ei mäleta, kas olime Patariis kaks nädalat või rohkem. Ühel ööl hakati meid siis Venemaa saatma. Salme kasu väljuda oma kongidest ja minna üle, kuhu oli kogunenud mitusada vang, meil ja nait. Meid kasutati viiekauparitta. Ning siis algas marsimine – kuni jõudisime rööbastele, millel seisid tühi kaubarong. Ja ümberlingi püsimised, paljudel rihmade küljes hüpivad ja urisevad hundikorded.

Vagunite ukseid lõkati lahti ja punahvitseid hõkaski nimepidi, kes kuhugi vagunisse sisenevad. Mina sattusin jälle samasse vagunisse Laine ja Nooraga, kongikaaslastega Patariist. Kuid lohtusaks oli, et ma ei pea nendega enam küll-kühv vastu koos olema ja nende ühtseid jutte kuulama.

Alles siis, kui vaguni uks suure räginaaga pihu ees kinni lõkati, märkasid, et paljud kahekordsed nardid mõlemas vaguni otsasemas olid juba vilmses kohani "okuppeeritud". Ainult üte vaheline ruum oli tühi. Polnud enam muud võimalust, kui heita pikalt pörandale selles vaheruumis. Aga seal lamada ka paljud teised. Ruuminardid jätkusid vähestele.

Seisime kogu 60 seelil haruteel. Kuu nimeid, seda ei tea. Teisel päeval hakkas siis meie rong liikuma, ja nagu näha võisime – Tapale poole. Vagunis oli ka Tapal verivahesekond. Daisy B. kes palus pääsmist üles rikkalikesse autos purre, et võib-olla saab Tapal kedagi oma tuttavatist näha. Seda võimaldada talie.

Ja selle väikesse akna kaudu saigi ta kontakti tuttavaga, kes selles vangivagunis olesest tema ema ja "Tapale arsti informeerisid. Ema ei lastud üldsegi rongi lähedusse, kuid arstil õnnestus sõidureid "ära osta" ja nii sai ta Daisyile kohvi üle anda.

Kuid koge pärast seda hippas verivahesekondid saama vagunisse, haaras Daisyilt kohvi ja aus sealt siis suru ümra. Ta ei leidnud sellele aga muud kui alusepu, mõned kleidid ja ühe suvematli.

Sel õhvitseril näis siiski inimlikkuse armastust olevat, ta andis Daisyil vahel kohvi kogu selle slusga tagasi. Daisy oli juba mõni nädal tagasi ööde voodist välja kiustud ja veoautol ära viidud. Tal oli seotutud seljas väid öösikar ja hommikumantel.

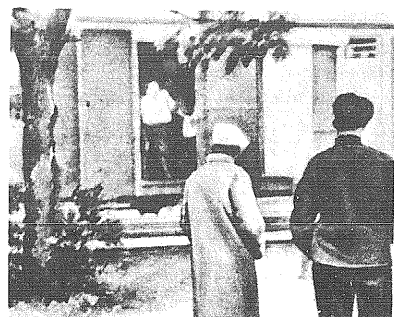
Amanda ei olnud autumisel portfell kaasas ja selles tema poisi koolivihik. Ta hakkas koge poiale kirja kirjutama ja pakkus vihi-kulehti ka teistele. Sain minagi ühe lehe. Reibim selles kaheks ja kirjutasin oma mõlemale tütrele lühikesse sünni. Edaspidi olid Tapalt viskas Amanda portfell, milles kõik kirjad, ühe asula koki Sinimägede lähedal rongilt välja.

Aga ühes suuremas jaamas, kus rong peatus, tulid õhvitser ja kaks sõdurit püssidega ja tähtseda, kes oli portfell välja viskanud. Pärast paarimünnulist väkimist tunnistas Amanda, et tema seda teinud oli, kuna portfell kuulus tema pojale. Õhvitser kärkis küll kurjal ja ähvardas karussuga, kuid Ahandaga ei lohtunud siiski midagi. Olime hiljem koos Baimi vangilaagris ja nüüd on ta jälle kodumaal.

Väljavastatud kirjadest olid mõned kohale jõudnud. Ka minu noorem tekkunud kuulujut, et siid ühe Narova jõe olevat õhtud ja meid ei saavuti Venemaaile viia. Kuid lootused osutusid pettumuseks. Siisime ühe siia ja olime väljajoonul kodumaa. Vagunis tekkis vaikus. Tulevik oli tume ja koohtav. Paljud nutsid. Vagunid olid üena pimedad.

Neid ei suutnud valgustada neli väikesest aknast ülevaale lae ligi, aga sealt said ainult üheksa välja piluda. Nii me ei leidnudki, kuhu meid sõidutati. Mõnikord pidi rong koge päeva kuskil seisma, et "tähtsamad rongid" mööda lasta.

Süda saime ühe korra päevas.

Trellitult äkandega kaubavagunis algas Frieda Meritsa teekond Siberisse, mis kestis peaaegu kol aega.

Sõdurid tulid vagunisse, andsid igale tüki leiba (400 gr.) ja poestike väikesi, väga soolaseid ja rikunud kahu. Neid ei sõõdudki vaid visati rongi edasivõitu vagunis oleva toru kaudu välja. See toru oli meie kasutada igal ajal ja gaks ostarbeeks.

Huvitavaks nähtuseks oli, et üheski meist ei tundunud nägja. Tõenäoliku põhjustas seda häiritud olukord. Aga janu tekitas vahetevahel suuri kannatusi. Vagunisse tostiti kaks pange veega. Mingit jooginõu ei antud. Õnneks oli ühel kannatuskaaslasel teeteele ühes. Seda kasutasime siis järjekorras.

Vahel saime aga ühe pange veega. Siis pidi klaasisteleit jalkuma kahele. Tuli hirmuga jälle, et keegi ei joo lubatud roh-kem. Näis nagu teinuksid seda sõdurid endi lõbuke, et tüd mõnikord meie vagunis olevala 5 naisele ainult pangeitae vett.

Mittmel meie hulgaat paistetud pikast pätsikalest jalkud, kšed ja naodki. Võib-olla oleme-vait sõdame või neeruhaigusest. Üks naine jäi koohtu väga ras-kesti haigeks. Ta tõeti kande-ramile ja eraldati meist. Ta pa-lus seda mitte teha. Aga kes ho-les siis palvetest! Sel päeval ja ni kuhutavas ohkorras oli ka minu

tähtis halliläp – sain poolstada aastat vanaks.

Veel üks seik, mis meie õudse sõidu kosta lohtus. Ühel ööl üena reisi algul – ehmatas meid kõiki koohtav kaigastega pek-mine vastu vaguni seinu, katust ja põhja. Hiljem taipasime, et sõdurid tähtsidi kindlasti teha, kas vangid polnud seinu, pörandi- ja laelaudu hakand läbi lõikama ja põgenemist ette valmistama.

Kummalle arusaamise! Nad pidid ometi teadma, et meid oli toodud rongile otse vanglast, kas vähimigi metallist ese oli ära võetud. See kaigastega tagumine vaguni pilt oli küll hullumeelne tsirkuse tegemine!

Varrst saime oma "akende" kaudu teada, et rahvas oli petu-skohdades juba teissugune. Püli-silmalised, lalade ninadega, kõrgete põsenukidega. Ka rietus erines meie niugetest. Tä-hendab pidime olema juba Aasiaks, kus elameks mongolid ja hilinased. Ja 28-nädal sõidu-päeval jõudiski meie rong, nagu selgus, Irkutski jaama haruteele, seltses seal oo saabumiseni.

Punetus hilgati meid nimepidi vagunist välja. Pidime jälle viiekaupa ritta asuma – marsimiseks ühe peatuskoha poole.

Rootsi kommunismi kaks erinevat nägu

Rootsi kommunistid (kellest suurem osa kuulub praegu Lars Werneri poolt juhitud vaske-ks) on kiired protesteerima N. Liidu tegevd vastu, kui on ondada, et need äratavad läänemaalist suuremat pahameelt. Sellega tahetakse näidata oma "iseesivnu".

Protesteeritl omal ajal Tshhehloovakke okupeerimise vastu.

Hiljuti mõisteti hukka Tshhehloovakke valituse sammud teistimõtlejate puhul. Kuid "oma-vahel oiles" on rootsi kommunistide kultuurime sootuks erinev.

Varsavis toimus juuni kuus üheksaümise noorpoorikress. Kui ta osavõtjad nii idast kui läänest. Seal esinesid ka rootsi noorkommunistide esindajad, kes kuuluvad vpk noorsoo-organisaasiooni.

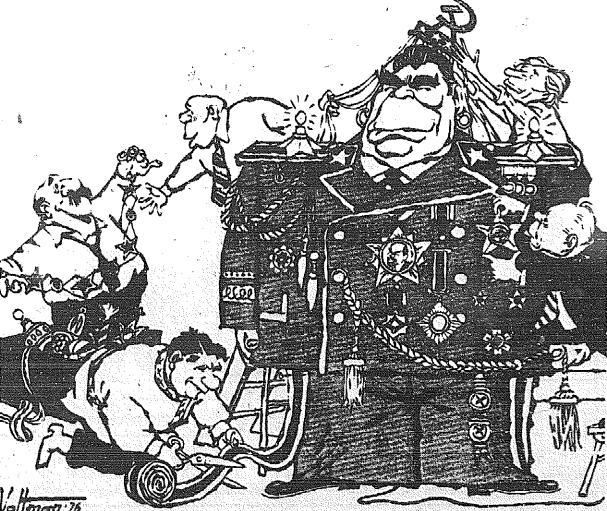
Kommunistid

Üngdom. Pika konverentsi ajal, kus toimusid ägedad valsed hommikuist õhtuni, ei esitatud ühtki kriitilist lauset N. Liidu ja teiste Ida-Euroopa poliitiliste

režiimide poliitika vastu. Rootsi esindajad kirjeldasid olukorda maailmas järgmiselt: "Imperialismi vastu võitlevad antilimperialistid joud – sotsialistlikud riigid, töölisklass kapitalistlikes riikides ja rahvuslikud ning sotsiaalsed vabadusliikumised. Need jõud esindavad tulevikku, sotsiaalselt arengut, vabadust, demokraatiat ja rahul-Seltest võitlusest peavad osa võtma kõik progressiivsed ja rahumastavajad jõud, et võidelda imperialismi ja maailma huk-kumise vastu."

Kommunistid Üngdom tunnistab sellega, et organisatsioon võitleb koos sotsialistlike riiki-dega (s.t. Ida-Euroopaga), ja et need esindavad vabadust ja demokraatiat. Neid tuleb järgi hinnata eest loetada.

Niisil arvustatakse N. Liitu, kui ollakse Rootsis, aga rahvusvahelistel kongressidel küdetakse N. Liitu ilma ühegi arvustava sõnata!

Uut tüüpi jõulupuu N. Liidus.

Mika Waltari Eesti mõjud

Eestis ilmuv asjakirjas "Reel ja Kirjandus" (nr. 6, 1976) aval-

dab Toivo Kuldkepp artikli "Mika Waltari ja Eesti". Ta on sannd otsestelt andmeid praegu-est Soome akadeemikult Walfari, kus muu hulgas selgub, et Waltari on olnud noorena mõjutasid eestl kirjanusest, eriti just Fr. Tuglase simbolistlikest noodelist nli, et novelli "Auring-olasku saari" (Päikseloojaku saar) puhul paar arvustajat kš-neliseid selgitusi kui Tuglase novelli "Kaasima lõpu" plagiaadist.

Waltari oli elanud alles 17-aastane ja näiliselt mõjuvatvats ens.

Lähedus eesti kirjandusele jäi alatiüks kui ta oli Helsinki ajalehes "Suomen Tiedust" kirjandusilulike kaastööliseks. Selles ta arvustas Metsanurga "Omara jõe" ja Tammsaare "Tõde ja õigeus" lütked.

Viimase puhul andis ta eriti kõrged hinnangu teosele, nimetades selle suureks teoseks eesti maastikust, kus Tammsaare on suurepärase taustade maalija ja inimeste hingeelu kujutaja. Inimestelikkul ja kindlakäeliselt valitseb ta kogu oma tegelaskarlerid. Samagauguse hinnangu

andis ta teose Vasa linnamisel. 1938. kolmas kuu "Eesti koos Rahvasteari näitlejatega, kes esitasid Estonias Waltari näidendi "Kuriton akupoli" (Dietsilimeerimata sugupövl). Sel puhul tutvus ta eesti kirjanike ja luuletajatega.

Et Waltari hilisem, sõjajärge koorig peagu täies ulatuses on tõlgitud eesti keelde, sellest lühise autor üle lausega: "mittmed teised laialtulatustul ajaloolased romaaniid, millest osa on ameerika ja Rootsi eestlaste poolt ka esindatud."

Nõukogude ajal on Eestis ilmunud ainult Waltari lühiromaan "Fine van brooklyn" ("Loomingu" Raamatukogu" nr. 21/22, 1969) (VE).

Leinuteated

Torontos sari 2. jaanuaril Laura Kampus, sünd. 11. märtsil 1901 Hilumail.

Väru Eestis sari 30. detsembril 1886 Randvere, sünd. 5. juulil 1906 Meeraapits Tartumail.

Saaremaal sari 24. detsembril Anna Hobe, n.a. Pold, sünd. 14. jaanuaril 1887 Saaremaal.

Armas vend
**Hjalmar
Vaarman**

Sünd. 27/9 1919 Viinistul
Surn. 20/1 1977 Söderhamms

Mälestavad kurbuses

EMIL
AXEL
perেকonnaga

Matusetalitus toimub reedel,
28. jaanuaril kell 14.30. Söderhammi kirikus.

Teatrikirik
**Artur
Adson'it**
mälestavad

Estonia teatrist:

JUHAN AAVIK
MARI KAMP-BOREUS
MARE LEED-RAUKAS
VALENTIN LIND
IDA LOO-TALVARI
NINA LOONA
MARJE PARIKAS
SIGNE PINNA
AARNE VIISIMAA

Artur
Adson'it
mälestab

STOCKHOLMI
EESTI TEATER

Kaunaageset armast sõpra

Kirjanik
**Artur
Adson'it**
mälestab sügavas kurbuses

EDO KARRISOO
abikaasaga

Oma äsjalahkunud head ja
elutarka sõpra

**Evald
Saarnak'i**
mälestab

JÜRI KAUDE
perেকonnaga Floridas

Jaanuari kuul 1977

Adson. . . Alg. lk. 1

esindasid järgnevald
organisatsioonide: August
Mäik - Välimaise Eesti
Kirjanike Liit, Valter Soo -
Rootsi Eestlaste
Eesindus, Heinrich Mark -
Eesti Komitee, Johan
Kokka - Vabade Eesti
Ajakirjanike Ühing,
Leonid Laak - Eesti
Kultuuri Koondiv. Vana-
de eestlastele nimel kõ-
neles näitleja Mare Leet
ja Eesti Keele ja Kirjan-
duse Instituudi poolt fil-
lic. Paul Laan. Viimane
oli ka matused üldkorral-
daja.

Kadumu abikaasa, Ma-
rie Under, kes on Vär-
bergi pikaaegne ravi hil-
gais, ei saanud matusesi-
osa võtta oma tervisliku
olukorra tõttu. Samuti ei
saanud terviseleht põ-
hijästel Lääne-Saksa-
maal kohale sõita Marie
Underi noorem tütar
Dagmar oma mehe kiri-
kupetaja Hermann
Stockdaga.

Kohal oli aga vanem
tütar Hedda Hacker koos
sugulaste Leida ja Oskar
Kuusmaga.

Taiste leinaliste huigas, kelle
arv ulatus 150-hele, märkas meie
avaliku elu kultuuri ja teaduse
linnast, organisatsioonide ja
ajakirjanike esindajad ning
kirjanduse sõpru.

Pärast matuseliste ühiselt
laulnud "Ma olen võidu saanud ja
jõudnud rahule. . .", pidas õpetaja
Artur Kõdar matusõne, mille
motoks oli Taaveti Laul 89:1-4.
"Sind on vägev kiskvaks, tu-
gev on sinu käsi. . . Õigus ja õig-
us on su ajuks ja ilus; heldus ja
tõde käivad su paigale ees."

Õpetaja nentis, et enamik kõr-
gese eluika jõudnud pagu-
sestiselt on heililindud lootust
võia kord viimsele puhkusele
minna kodumaa mulda. Sama
soov kajastus ka Artur Adsoni
lauletuses "Rouge Pühkaila":
"Süla aimatus algma matu/mu
sülaaimatus sülaaimatus. . . Kõ-
kõr puhkuse ka minu lugu/ sin,
või lõvva mujalt mulasängi?"

Ometi saab Artur Adsoni "mul-
lasängi" palgaks Stockholmis
Metsakalmistu, kus puhkab juba
vaarsini eest väinud sugulasi ja
õpetaja.

Õpetaja Kõdar tuletas meelde
Adsoni tutvumist Marie Underi-
ga "Estonia" teatri avapidustu-
se aastal 1913. Õpetaja jättas:
Artur Adsonile oli tõe ja õiguse
aluseks ta töös ja eluviisist. Tema
Kirjanduslik loomingu
peegeldub kindlate põhjoontega
etnilise isiksuse. Lühisatist esteet-
ilise ja etnilise pinnal me terna
tõdesid ei leia. . . Mälestus Artur
Adsonist manitseb meid süla
matuses eluviisist ja meid
jätkuud elama ja tõetama ni, et
me alki alati on sunnitud helduse
ja tõe isandana poole, kes tahab
meid aidata ja kinnitada.

Pärast matusetalitust, kuusju-
res kolm sümbolist peatit
mulda kadumu kiristule oli kodu-
maal toodud muld, ja laulu ning
muusikalist osa, järgnesid järe-
lehoitused.

Nagu seda tegi oma matuses-
kõnes õpetaja Kõdar, nii tõstsid
mitmed kõnelejad esile Artur
Adsoni panust teatrikirikute ja
muusikateatrite Klubiakteni
naabritest lahutamatu Under-
Adsoni kirjanikepaarist, Adsonist
kultuurilise, Pen'li tühineuse
ja põllest sõbrast, kelle "töö ja
vaimne loomung läbi meile, kelle
raamatute kaudu saame temaga
vaimset ühendust."

Rootsi Eestlaste Eesinduse ni-
mel, kus kadumu oma ajal oli te-
gev, kõneles agronom Valter
Soo. Temagi meenutas aegu
Toompeal 1930-ndate aastate
keskel, kus koos tõotati aegade
mis muusid ja korraldasid Eesti
rahva poliitilist elu uudele aluse-
le. Kõneleja juhtis tähelepanu ka
Adsoni tegevusele paguluses.
"Sa oled üks tulismad poldajad
mõttele: vabadel ja üldiselt
vaimiliselt moodustavate eestlas-
te esinduste loomisel ole uudele alu-
sele. Sa võisid nende loomist ja
juhtimist isiklikult oia. Selle
eest täname Sind."

Eesti Komitee nimel kõneles
esimeses Heinrich Mark, kes suu-
re tunnustusega mainis Artur
Adsoni huvi eesti koolide ja eesti-
kirjanduse levitamise vastu meie
noorte hulgas. "Kui nõiud Artur
Adson läheb igavikku, siis tema
huule- ja vaimutöö jääb püsima.
See püsib läbi aegade, see püsib
läbi aastasade," lõpetas H.
Mark.

Vabade Eesti Ajakirjanike
Ühingu poolt ütles esimeses Johan
Kokka järgmist: "Sul, mis eel-
iseelisevuse päevil kuni maapaguluse
võimatuks kirjutas, produtses
rides luulet, proosat, arvustusi,
artikleid, on lõpetanud kirjutam-
ise. Artur Adsoni elutöö on
jäänud temast maha oma mit-
meelgelisuses. Õks osa sellest
oli publikustik. Kõks oma lugu
jooksul oli Artur Adson ühtlasi
ajakirjanik kõige mitmekülse-
sena vormis, eeskätt aga kul-
tuuri poolt." Kõneleja lisas, et
Adsoni arvustus ja kriitika oli
alati vahe ning isikupärane, sa-
gei karimatu. Eesti ajakirjan-
ikud mälestavad Artur Adsonit
kui võimekat ja autoriteetset kol-
leegi, lõpetas toimetaja Kokka.

Eesti Kultuuri Koondiv esime-
ses Leonid Laak peatus oma
järelehoituses kadumu raamatul
"Lahkumine". Kõneleja mainis
raamatu juhtlause, milles artur
kõneles suurest lahkumiseast,
kaotusest ära võtmisest, ja ilu-
sioonide purustamisest.

Eiseseisvusaegse "Estonia"
teatritrupi nimel kõneles hingeta-
tud sidemiliseusega näitleja
Mare Leet. Tema järelehoituse
keskse osa moodustas katkend ta
oma rollist A. Adsoni näidendis
"Neli kuningat", kus ta mängis
muusikale eest kuninga mõrjas
Maret. "Mulle meeldis, isegi
tema näitlejanime esimeheks."

Viimaseina oli sõna fillic. Pär
Laanel, Eesti Keele ja Kirjan-
duse Instituudi sekretäri. Tema
üli lasus ka matused üldkorral-
damine. Laan kõneles elumusest
Stockholmis Eesti gümnaasiumi
õppeajana, mida Adsoni toetused
spilastele tootnud esimeseks. "Kooli
õppeajana ja hiljem ka õpetajana
teen hästi, kui lähedal sa esid
eesti noortele nende haridus-
põhitudes võõrsil. . . Sa jagasid
meiega ühist muret meie pingus-
tusele selleks, et eesti keelt ja
emakeelt koks võtta püsima. Kui
Stockholmis õlkooll huresti astus
Eesti Keele ja Kirjanduse Insti-
tuut, oli see enesestmõistetav, et
Instituut valis Sind oma audlik-
meks."

Rudolf Toasale "Eks teie te-
te" oreilhoide sobias viidi kadumu
kiril Hägerstenist lumme matu-
tud Stockholmis Metsakalmistu-
le viimsele rahupaigale sõbu-
ralliku Rootsimaa muldas. Süla
juures luges õpetaja Kõdar poe-
tess Marie Underi soovil kaika
huletust tsiklist "Pärast ema
surma" sõjaajal imunud kogust
"Mureliku suuga" eleeilgise
lõppeaga: "Surn ühel silmad
suleb, teisil kisub valk." Matus-
etalitus heilindistatid saateks
sõdumale Voice of America ja
Radio Liberty esindajate poolt.

KARIN SAARESEN

EEL KIRIK

STOCKHOLMI: Jakobis pea-
jumalat. 30/1 kl. 15, õp. lau-
lur. Leertund põhikupetaj. kl. 16
kog. kantselise, Walling. 32.
(EELK Konstitoorium).

BORAS: Carolis jumalat. 30/1
kl. 15, õp. Vaga, laulur. Pärast
kog. majas täisk. koosolek kl.
16.30.

ESKILSTUNA: Forsi kiriku
jumalat. 6/2 kl. 14, praost Tõl-
sepp, orelli Heinmetts, laulur. Kl.
16 kog. majas täiskogu koosolek,
kohvilaud. 27/2 kl. 13 EV aastap.
jumalat. Lindström.

GÖTEBORGI: Kristlines küt-
nala jumalat. 6/2 kl. 14, õp. Vaga,
orelli Strömberg, laulur.

HELSINGBORG: Maria kir-
ku jumalat. 29/1 kl. 15, õp.
Laante, orelli Piirimets, solist
Jürisoo.

KUMLA: Kirikus EV aastap.
jumalat. 30/1 kl. 15, praost Tõl-
sepp. LANDSKRONA: Johannes-
jumalat. 29/1 kl. 16, õp. Laante,
orelli Piirimets, solist Jürisoo,
kohvilaud.

LUND: Kloostri kirikus juma-

Kõrgemad võidud Numbri-loteriil

Numbri-loteriil loosisimisel 31.
jaanuaril tulevas esimeskordset
kõrgemat võidud
võidumäära. Kui Sven Lindahl
TV-s loteriimängust välja
esimese võidu, siis on võidu-
summi nüüd 320 000 krooni, teise
loosisime võidumäära on sa-
muti tõstetud 75 000 kroonile.

Meksu maksab Penninglotte-
rii lot, nii et võitjad endal ei tule
võidumäära enam maksu
maksata.

Numbri-loteriil on ka "tröö-

stiühinnad" nendele, kelle loo-
sinumber peasegu ühtu võidu-
ga, kuid viimase number on vii-
ru - need üheksa saavad min-
preemiavõidu 20 000 krooni suu-
res. Võidumäärikus on veel
esimeses loosisarjas kaheksa
50 000-kroonist ja teises sarjas
sama palju 10 000-kroonist võitu.
Pisemad võidud on 5000-ist kro-
ni alapoole. Kokku on 180 010
võit.

Loosimine on TV-1 eekraanil
näha 31. jaanuaril kell 21.35.

Euroopa. . .

Alg. lk. 1

Kommunisti oht on 60 aasta
jooksul muutunud ikka kardeta-
vaks. Ida ja Lääne probleem-
id varjutavad tänapäeva
maailmas kõik teised. Pealegi ei
tunne lääne poliitikut, ei sõj-
meheid külladastel oma vastast.
Viimase ajal on hakatud tundma
muret ida poolt tulev võimaliku
"välkriinaku" pärast. Kuulda-
vast pooli läinud sel puhul ole-
mas kindlad tegevuseeplaa-
ned.

Ida palavikuline relvastumine
on siiski äratanud läänes tähele-
panu ja sellest on ikka enam juttu
ka avalikus. On märgatud, et
konventsionalistide jõudude alal
on idal suur ülekas, poolegi on
neid strateegilistelt paremini
paigutatud. Moskva teeb mitme-
suguseid "pingevähenemisi"
pakkumisi läänele, mille tegeli-
kuse sihtiks on lääne vaimsele
ja relvastusele vihisidamine.
Peale oia teie, misnagu ei võib
Moskva oma ülekaalukat relvas-
tust kasutada Euroopa riikide ja
USA hirmutamiseks, tarvitada
lihtsast poliitilist terrorit, välja-
pressimist. Läänes ei tunta kul-
datsid, poliitilist õudust, ideid, ei
teata, mida tähendab kommuni-
smi tekk. Ei võeta ka tõsi-
selt Lenini ja teiste kommunisti
teoreetiku teistes avaldatud
taktikalisi plaane.

Euroopa pole veel kuidagi küps
üksikult. Rahvusühid hui-
vid takistavad üldhuvide haras-
tamist. Mitmesugused segavad
tegurid häirivad koostöö tekki-
mist. Õks neist on en. euromu-
nism, millest on teada ainult
mõningal teoreetiliselt avastusi.

Kõegi teie, misnagu ei võib
Moskva oma ülekaalukat relvas-
tust kasutada Euroopa riikide ja
USA hirmutamiseks, tarvitada
lihtsast poliitilist terrorit, välja-
pressimist. Läänes ei tunta kul-
datsid, poliitilist õudust, ideid, ei
teata, mida tähendab kommuni-
smi tekk. Ei võeta ka tõsi-
selt Lenini ja teiste kommunisti
teoreetiku teistes avaldatud
taktikalisi plaane.

Kokkuvõttes on Euroopa olu-
korik ebastabiilne. Isegi katteks
on Nato jõud liiga nõrgad. Mit-
med Nato rigid kannatavad ma-
janduslike ja poliitiliste kriiside
all (Inghilama, Itaalia), teised on
omavalvel tulla (Kreeka, Türgi).

Ebastabiilne on olukord ka Ba-
kanil, kus Tõu suurim võid valja
kutsuda kriisi.

Euroopa loodab liigsest Ameer-
ikale, kes võib oma abivalim-
tust vähendada. Presidendi-
vahetus puhul lausunud repiliidid
olime praeguse Euroopa ühta-
hoidmise on kardinaalprobleem
- aga meie ei tea, kuidas see
areneb.

Belgradis jäävad tõenäoliselt
juulgeleku konventsionalistid
tänapäevale Euroopa ühta-
hoidmise on kardinaalprobleem
- aga meie ei tea, kuidas see
areneb.

lat. 30/1 kl. 15, õp. Laante, orelli
Piirimets, solist Jürisoo.
MALMO: Saksa kirikus jumalat.
30/1 kl. 13, õp. Laante, orelli
Piirimets, solist Jürisoo.
ÖREBRO: Nikolai kog. majas
EV aastap. jumalat. 26/2 kl. 16,
praost Tõlsepp.

VARAKIRIKUD

STOCKHOLMI: Eesti Nelipühi
Kirik, Brävaling. 11. kog. aasta-
peakoosolek 29/1 kl. 20, põhja-
päevakool 30/1 kl. 10, jumalat.
1. kl. 11, Kõrn, laubettek. 1/2 kl. 19
palve- ja piiblit.

STOCKHOLM: Normalmni
Bapt.-Kirik, Norrullus. 37 jumalat.
30/1 kl. 14, Loogna jt. 2/2 kl.
12.30.

ALINGSÅS: KPMU, Östra
Kyrkog. 8 B jumalat. 13/2 kl. 11.
GÖTEBORG: Smyrna, Park. 1
jumalat. 29/1 kl. 15, piiblit ja
palvet. 30/1 kl. 13, kog. peakoosolek
kl. 15, juttu, koor, soolo ja
duet. Nihilist. 2/2 kl. 13 nõdala-
koosolek, Milder.

STOCKHOLM: KPMU, Park. 11
jumalat. 30/1 kl. 11, Lilliste.
Piiblit ja palvet. 2/2 kl. 13.

Käbi. . .

Alg. lk. 1

aastal eestlased laenua aval-
likkuse ette. Mitte ainult pla-
nina, vaid eeskätt kirjaniku-
kuna. Sekkordseks shõrilese
kuulsid prof. Hans Kauri
austina väljandaja REE
esindajana, näitlejatar Leni
Rõmmer näitekunst, dirigent
ja Eesti Lauljaskond Rootsis
esimeses Jari Raad hõlmitust
ja peatolneta Johan Koka
ajakirjanituse esindajana.
Officio kuulun ka mina alalise
sekretäriina shõrilese kuuseisu.

Muu hulgas eteldakse mo-
vatsioonis:

"Tema kõrgetasemeline
muusikale tõlgenduse pian-
nistina vääraks iseenesest
ahvinda muusika alal. Sellele
lisandub tema hilisem loo-
leping kirjanikuks, eriti
eemasaajakirjanikuks alal
seoses tema äsja rootsi keele-
ja kirjatuse linnud teosega
"Tõkk mulda", mis on lä-
binisti eestilise mälestuseas.
Raamatus on konkreetsed
elamused ning elumused
seotud ning põimitud pühho-
loogiliste ja loominguiliste
aspektidega, mis rivitavad ü-
dinimlike probleeme ning
tõstavad raamatu taseme
olulavalt üle isiklike ja rah-
vuslike piiride.

- Kui sur on ahind
praegu rahaliselt?

- Auhinnasummaks on kolm
aastal 9000 rootsi krooni.
Summat tõsteti mõeldumata
alale - varmu oli see 3000
krooni. Kuid majanduslik pool
ei ole ju kõige olulisem. See
on ühiskonna tänu ja tähele-
panu meile kultuuri ja kul-
tuuriinimeste vastu.

Tema lähedased koostööd praost
Gnadentichiga, mis algaus
Ulrichhamms korraldatud esi-
mesest jumalateenistusest, jätaks
üle aastate.

1955 aastas Piirsalu elama Göte-
borg, oia sealse ehitusinseneri-
firmat ametis, hiljem siirdus ta
Göteborgi Lennuväljavalituse
ametisse, kus töötas praegu.

Tema kompetentsi on kuuldum
oma koguduse esindamine EELK
Rootsi Praostkonna esinduso-
gudele eel siinoleid selle asuta-
misesse alates. Ta on toimunud
nende koosolekute juhatajana
praost Kõrmeistri soovil Lundis
peetud sõlmest alates. Ta on ol-
nud jatkuvasti praostkonna nõu-
kogu liige ja kolm aastat tagasi
seatud riigiloituse eest toim-
konna liige.

Vello Piirsalu on üle poole oma-
elastatusest vabatõhtlikult ja
võimalust olnud rakendatud
emakeelsele jumalateenistuse
ja eesti kiriku korraldamise
toetuse võttrama pinnal. Peatatil
tõttud tal 23 a. Lääne-Rootsis
toimiva koondivõituse esimehe-
na.

Soovime Vello Piirsalule veel
palju tõotrikaid aastaid meie
rahva ja kiriku, isandana teeni-
tuses.

THOMAS VAGA

Koguduse õpetaja

Nõmmel, Eestis, sari 27. det-
sembril Anna Siilan, n.a.
Kuuskman, sünd. 30. mail 1981
Anjal.

Eesti Laenu-Hoiu Ühisuse soodustus EPL tellijatele

Eesti Laenu-Hoiu Ühisuse liikmetele on ka tänaru kohaldatud
tellimussuodust Eesti Päevalehe tellimisel nendele liikmetele-
hoitkooto omanikele, kel 31. detsembril 1976 oli Stockholmis
Sparkbanki omanikele, kel 31. detsembril 1976 oli Stockholmis
Sparkbanki hoiulavet vähemalt 2500 krooni (teibkonna kohta
saab ainult üks perekonnaliikmest soodustuse). Soodustus on
kr. 30/- a suurus ja see arvatakse hoitkooto omanikele ka
kui alloleva kupongi täidetud aastate Eesti Laenu-Hoiu Ühis-
use hiljemalt 1. veebruariks. Kupongile tuleb lisada vastava
tellimisarja sissemaks kviitung kas originalis või fotostatu-
koopias.

Saata: Eesti Laenu-Hoiu Ühisusele, Box 16 318, 103 26 Stockholm

Hoitkooto omaniku nimi

Sõnnlaasta

Hoitkooto nr

Tänav

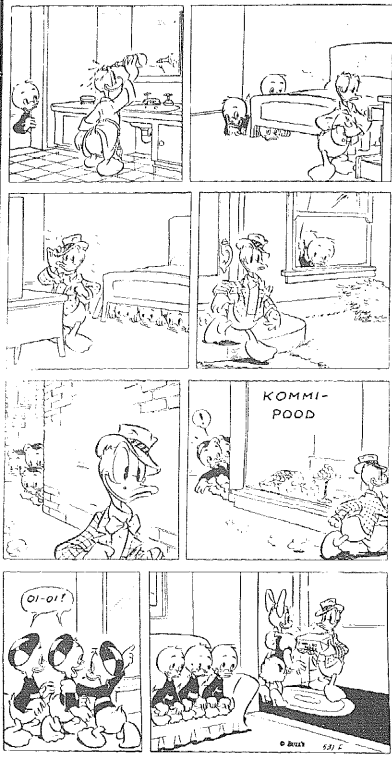
Postinumber

Koht

Eesti Päevalehe tellimiste eest tasutud kr

Lisa: post või tellituse kviitung

Piilupart Kalle

Fantoom

Televisiooniprogramm

TV Lõrdag

LÕRDAG 29 JANUARI

TELEVISION 1

Lõrdagimorgon:

9.00–9.30 Doktor Doffile talar med

djuren. 4. Otkrusen succasalar.

Suomenkielisel ohjelmat:

9.30 Tapahtumia. Aktiivell för finsk-

apriliga.

10.00 Urheilukronikka -76: Kesälajit.

10.00 Tiedotarkkuna -76: Sommarsport.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

10.45–11.00 Kasvo: Ella teräviä.

Porträtt: Ella Teräviä – expedit

och fackligt aktiv i Tammerfors. Textat

på svenska.

TV Söndag

SÖNDAG 30 JANUARI

TELEVISION 1

3.30 Por favor 3.

9.00–10.15 Högmässa från Caroli

kyrka i Borås. Kyroherode itagarr

Lundell.

Suomenkielisel ohjelmat:

Finskspråkiga program:

10.40 Lasten-TV: Fallo noppa.

11.00 Ajankohtainen asia.

11.45–14.05 Nyheter på finska.

14.45–16.05 Nyheter på svenska.

12.30 Nyheter på serbo-kroatiska.

12.55 Nyheter på turkiska.

13.30–14.05 Nyheter på grekiska.

15.30 Himmel och pannkaka. 5. Den

som gapar efter mycket. . . Repris.

16.00–16.20 Värld utan ljud. Vera och

Kolind Callit är båda födda dött.

Deras flicka Pernilla, 5 år, är hö-

rdad.

Textad repris.

17.10–17.30 Arvingarna. 3. Nyfiken besö-

kar. Repris.

18.00 TV-nytt och väder.

18.05 Tekniskt magasin. Erik Berg-

sten. Göteborg.

18.55 Fråga om framtiden – en stu-

diecirkel i Örnsköldsvik.

19.00 Musiktrågan – kontrapunkt.

Tre Händer talar i musiklärarska-

per under ledning av Sten Broman.

Idag: Sverige-Norge. Demare: Ro-

bert Naur. Malmö.

20.00 "Hopande häns och repiga

remor". Kanadensisk tecknad film

under 35 år. I Kanada insåg man ti-

digt att filmens möjligheter att in-

formerar och engagera kunde använ-

das i arbetet på att sprida samman-

de olika kulturgrupper som invand-

ringen fört till det nya landet.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35–21.45 Söndagskväll. "Till en

okänd vän". Lars Åke Lundberg

TV Söndag

SÖNDAG 30 JANUARI

TELEVISION 1

3.30 Por favor 3.

9.00–10.15 Högmässa från Caroli

kyrka i Borås. Kyroherode itagarr

Lundell.

Suomenkielisel ohjelmat:

Finskspråkiga program:

10.40 Lasten-TV: Fallo noppa.

11.00 Ajankohtainen asia.

11.45–14.05 Nyheter på finska.

14.45–16.05 Nyheter på svenska.

12.30 Nyheter på serbo-kroatiska.

12.55 Nyheter på turkiska.

13.30–14.05 Nyheter på grekiska.

15.30 Himmel och pannkaka. 5. Den

som gapar efter mycket. . . Repris.

16.00–16.20 Värld utan ljud. Vera och

Kolind Callit är båda födda dött.

Deras flicka Pernilla, 5 år, är hö-

rdad.

Textad repris.

17.10–17.30 Arvingarna. 3. Nyfiken besö-

kar. Repris.

18.00 TV-nytt och väder.

18.05 Tekniskt magasin. Erik Berg-

sten. Göteborg.

18.55 Fråga om framtiden – en stu-

diecirkel i Örnsköldsvik.

19.00 Musiktrågan – kontrapunkt.

Tre Händer talar i musiklärarska-

per under ledning av Sten Broman.

Idag: Sverige-Norge. Demare: Ro-

bert Naur. Malmö.

20.00 "Hopande häns och repiga

remor". Kanadensisk tecknad film

under 35 år. I Kanada insåg man ti-

digt att filmens möjligheter att in-

formerar och engagera kunde använ-

das i arbetet på att sprida samman-

de olika kulturgrupper som invand-

ringen fört till det nya landet.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35–21.45 Söndagskväll. "Till en

okänd vän". Lars Åke Lundberg

TV Söndag

SÖNDAG 30 JANUARI

TELEVISION 1

3.30 Por favor 3.

9.00–10.15 Högmässa från Caroli

kyrka i Borås. Kyroherode itagarr

Lundell.

Suomenkielisel ohjelmat:

Finskspråkiga program:

10.40 Lasten-TV: Fallo noppa.

11.00 Ajankohtainen asia.

11.45–14.05 Nyheter på finska.

14.45–16.05 Nyheter på svenska.

12.30 Nyheter på serbo-kroatiska.

12.55 Nyheter på turkiska.

13.30–14.05 Nyheter på grekiska.

15.30 Himmel och pannkaka. 5. Den

som gapar efter mycket. . . Repris.

16.00–16.20 Värld utan ljud. Vera och

Kolind Callit är båda födda dött.

Deras flicka Pernilla, 5 år, är hö-

rdad.

Textad repris.

17.10–17.30 Arvingarna. 3. Nyfiken besö-

kar. Repris.

18.00 TV-nytt och väder.

18.05 Tekniskt magasin. Erik Berg-

sten. Göteborg.

18.55 Fråga om framtiden – en stu-

diecirkel i Örnsköldsvik.

19.00 Musiktrågan – kontrapunkt.

Tre Händer talar i musiklärarska-

per under ledning av Sten Broman.

Idag: Sverige-Norge. Demare: Ro-

bert Naur. Malmö.

20.00 "Hopande häns och repiga

remor". Kanadensisk tecknad film

under 35 år. I Kanada insåg man ti-

digt att filmens möjligheter att in-

formerar och engagera kunde använ-

das i arbetet på att sprida samman-

de olika kulturgrupper som invand-

ringen fört till det nya landet.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35–21.45 Söndagskväll. "Till en

okänd vän". Lars Åke Lundberg

TV Söndag

SÖNDAG 30 JANUARI

TELEVISION 1

3.30 Por favor 3.

9.00–10.15 Högmässa från Caroli

kyrka i Borås. Kyroherode itagarr

Lundell.

Suomenkielisel ohjelmat:

Finskspråkiga program:

10.40 Lasten-TV: Fallo noppa.

11.00 Ajankohtainen asia.

11.45–14.05 Nyheter på finska.

14.45–16.05 Nyheter på svenska.

12.30 Nyheter på serbo-kroatiska.

12.55 Nyheter på turkiska.

13.30–14.05 Nyheter på grekiska.

15.30 Himmel och pannkaka. 5. Den

som gapar efter mycket. . . Repris.

16.00–16.20 Värld utan ljud. Vera och

Kolind Callit är båda födda dött.

Deras flicka Pernilla, 5 år, är hö-

rdad.

Textad repris.

17.10–17.30 Arvingarna. 3. Nyfiken besö-

kar. Repris.

18.00 TV-nytt och väder.

18.05 Tekniskt magasin. Erik Berg-

sten. Göteborg.

18.55 Fråga om framtiden – en stu-

diecirkel i Örnsköldsvik.

19.00 Musiktrågan – kontrapunkt.

Tre Händer talar i musiklärarska-

per under ledning av Sten Broman.

Idag: Sverige-Norge. Demare: Ro-

bert Naur. Malmö.

20.00 "Hopande häns och repiga

remor". Kanadensisk tecknad film

under 35 år. I Kanada insåg man ti-

digt att filmens möjligheter att in-

formerar och engagera kunde använ-

das i arbetet på att sprida samman-

de olika kulturgrupper som invand-

ringen fört till det nya landet.

21.00 Aktuellt och väder.

21.30 TV-nytt.

21.35–21.45 Söndagskväll. "Till en

okänd vän". Lars Åke Lundberg

TV Söndag

SÖNDAG 30 JANUARI

TELEVISION 1

3.30 Por favor 3.

9.00–10.15 Högmässa från Caroli

kyrka i Borås. Kyroherode itagarr

Lundell.

Suomenkielisel ohjelmat:

Finskspråkiga program:

10.40 Lasten-TV: Fallo noppa.

11.00 Ajankohtainen asia.

11.45–14.05 Nyheter på finska.

14.45–16.05 Nyheter på svenska.